

63 %

av svenskarna är uttalat positiva till Svenska Spel.
Källa: Svenska Spels imageracking 2011

73 %

av alla i åldrarna 18–75 år är kunder till Svenska Spel.
Källa: Svenska Spels spelkartläggning 2011

Den svenska spelmarknaden

Antalet aktörer på den svenska spelmarknaden har ökat på senare år i takt med den tekniska utvecklingen. Svenska Spel konkurrerar med både svenska reglerade spelbolag och oreglerade utländska spelbolag – och en illegal marknad.

Historiskt sett har den svenska spelmarknaden visat sig vara relativt okänslig för konjunktursvängningar i samhället. Så har det också varit under 2011. Troligen kommer tillväxten att fortsätta under överskådlig tid, men kanske i något mera dämpad takt.

Skyddshänsyn ligger till grund för reglering

Enligt svensk lag är det förbjudet att utan tillstånd anordna spel om pengar för allmänheten. För att stävja illegalt spel har staten beviljat undantag för några spelbolag vars verksamhet av sociala skyddshänsyn är strängt reglerad bland annat i lotterilagen. Lotteriinspektionen har det övergripande ansvaret för kontroll och tillsyn.

Konkurrensutsatt spelmarknad

Den kända svenska spelmarknaden består av såväl inhemska reglerade spelbolag som utländska spelbolag med gränsöverskridande verksamhet. Helstatliga Svenska Spel, statskontrollerade AB Trav och Galopp (ATG), Folkspel, Bingohallar, PostkodLotteriet, A-lotterierna och Miljonlotteriet är de största svenska aktörerna. Det finns även privata arrangörer av restaurangkasino som dock har en mycket liten marknadsandel.

På internet finns hundratals utlandsbaserade spelbolag som riktar sig mot svenska spelare, till exempel engelska Ladbrokes, med bas i Gibraltar, och Unibet, Expekt och Betsson, som har Malta som bas. De omfattas inte av samma lagar, skatteregler och restriktioner som gäller för aktörer som lyder under den svenska regleringen. De konkurrerar ändå med liknande spelformer som poker, hästspel, bingo, sportspel,

nummerspel och lotterier. Därutöver finns ett stort antal kasinon på internet med ett stort utbud av automat- och bordsspel, spelformer som på den svenska reglerade marknaden är strikt förbehållna restaurangkasino samt Svenska Spels kasinon och Vegas.

Okänd illegal marknad

Vid sidan om den kända spelmarknaden finns en okänd illegal marknad med spelmaskiner och spelklubbar utan tillstånd. Enligt en beräkning som Lotteriinspektionen gjort finns flera tusen illegala spelmaskiner i landet som omsätter flera miljarder kronor om året. Varje år görs polisiära insatser och maskiner beslagtogs, men åtgärderna har hittills varit otillräckliga för att stoppa den illegala verksamheten.

Högsta domstolen fastslog praxis

Högsta domstolen fastslog att tillstånd till anordnande av spel på värdeautomater kan i princip endast lämnas till Svenska Spel. Därmed har det klarlagts att det bara är Svenska Spels värdeautomater som får finnas på marknaden. Efter flera år av vacklande praxis, har de rättsvårdande myndigheterna nu stöd att agera mot det illegala automatspelet.

Högsta domstolen tog ställning till de två så kallade EMV-målen som handlade om "spelmaskiner" uppkopplade via internet mot en server utanför Sverige. Målen gällde två principiella frågor. Den ena frågan var om maskinerna skulle anses utgöra automatspel eller om det var fråga om spel över internet (ett så kallat egentligt lotteri). Den andra gällde om spelet skulle anses anordnat i Sverige eller utomlands. I sin dom fastslog Högsta domstolen att maskiner med spel

Sveriges grannländer

gör olika vägval på sina spelmarknader.

- I Finland och Norge arbetar man för att behålla monopol eller strikt reglerade marknader.
- I Danmark har man öppnat för ett licenssystem på vissa spelformer med särskilda krav på aktörerna gällande skatter, avgifter, marknadsföring och ekonomiskt bidrag till behandling av spelberoende.

om pengar kopplade till en server utomlands utgör automatspel enligt lotterilagen. Automatspelet ansågs anordnat i Sverige. Domen innebär att spelmaskinerna är olagliga, eftersom de saknar tillstånd.

Debatten ökade

I flera års tid har det funnits behov av att anpassa regleringen på spelmarknaden efter verkligheten. 2008 kom utredningen "En framtida spelreglering", initierad av regeringen. Utredningen har inte lett fram till några beslut.

Under det gångna året har talesmän för olika politiska partier enats om att åtminstone delar av den svenska spelmarknaden borde öppnas upp för de utländska aktörerna. Man ser på avregleringar i vissa andra europeiska länder, framför allt den i Danmark.

Svenska Spel menar att det talas alltför lite om kärnan i svensk spelpolitik – att sociala skyddshänsyn ska stå i förgrunden – och ställer sig frågande till behovet av en ny spelpolitik. Vad som behövs är en större omsorg om de spelpolitiska mål som riksdagen slagit fast och effektivare sanktioner mot regelbrott.

Riksrevisionen granskar spelmarknaden

I mars 2011 beslutade Riksrevisionen att genomföra en granskning av statens roll på spelmarknaden. Granskningen beräknas vara avslutad i maj 2012. Syftet är att granska regeringens anpassning av nuvarande spelreglering och organisering av det statliga åtagandet, så att riksdagens mål om en sund och säker spelmarknad kan uppfyllas på ett effektivt sätt.

Avregleringar och monopol

EU-domstolen har slagit fast att varje medlemsland själv avgör formen för reglering. Licenssystem eller en mer restriktiv reglering, till exempel monopol, är tillåtet. Därmed pekar

rättsutvecklingen på den europeiska spelmarknaden åt olika håll. I vissa länder, till exempel Norge och Finland, arbetar man för att behålla monopol eller strikt reglerade marknader.

I andra länder, som Danmark, Italien, Frankrike och Belgien, har man genomfört avregleringar och inrättat system med köp av licenser och särskilda skatteregler för de licensierade spelbolagen. Det medför ett gynnsamt läge för större spelbolag att förvärva eller slå sig tillsammans med mindre bolag som inte har samma resurser att investera i licenssystemet.

Europaparlamentet förespråkar en nationell reglering för spelbolag och ett system där spelbolagen i Europa kan få licenser och svartlistas. Detta gäller framför allt spel på internet med syftet att hindra brott och spelmissbruk. Man vill också ha ett gemensamt system för att skydda skattepengar och bekämpa organiserad kriminalitet.

Ökade intäkter från minskande spelarbas

Svenska Spels marknadsandel på den kända svenska spelmarknaden har under en femårsperiod sjunkit från 56 procent till 50 procent. Det är en följd av konkurrensen och en restriktiv tillståndsgivning till Svenska Spel, men också till viss del en konsekvens av en del av de spelansvarsåtgärder som Svenska Spel genomfört och som påverkat spelintäkterna negativt.

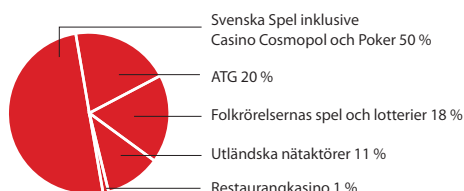
Spelmarknaden växer i absoluta tal samtidigt som spelarbasen krymper; färre spelar för mer. 2011 uppgick nettospelintäkterna för de i Sverige reglerade spelbolagen till 17 299 miljoner kronor (16 673) enligt Lotteriinspektionens årliga sammanställning. Om man adderar de utländska nätaktörernas nettospelintäkter till den svenska spelmarknaden, cirka 2 200 miljoner kronor (cirka 1 900) enligt Svenska Spels beräkningar, så uppgår den totala kända svenska spelmarknaden 2011 till cirka 19 500 miljoner kronor (18 600).

På övergripande nivå är Svenska Spels marknadsandel 50 procent (52), ATG står för 20 procent (21) och övriga reglerade spelbolag har ökat sin marknadsandel till 19 procent (17), främst tack vare framgångar för PostkodLotteriet. De utländska nätaktörerna har en marknadsandel på cirka 11 procent (cirka 10) enligt Svenska Spels beräkningar.

På internet- och mobilmarknaden har Svenska Spel en nettomarknadsandel av 25 procent (27), ATG 29 procent (29), Folkrorelsernas spel och lotterier har 1 procent (1) och utländska nätaktörer 45 procent (43). ■

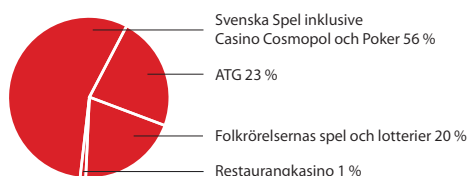
Fakta om den kända svenska spelmarknaden

Den totala kända svenska nettospelmarknaden 2011

Källa: Preliminär statistik från Lotteriinspektionen samt Svenska Spels uppskattning av de utländska näaktörernas nettospelintäkter.

Den svenska reglerade nettospelmarknaden 2011

Källa: Preliminär statistik från Lotteriinspektionen.

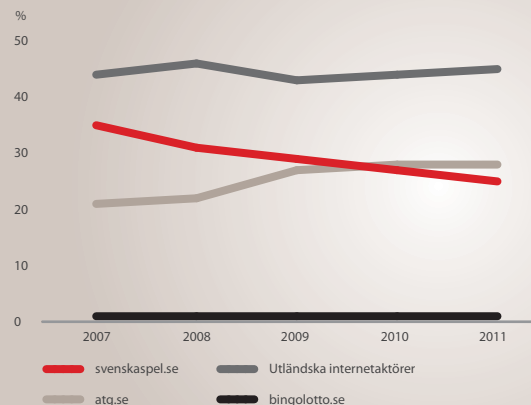
Den svenska reglerade spelmarknaden

Nettospelintäkter, MSEK	2011	2010	2009	2008	2007
Svenska Spel ¹	9 687	9 624	9 889	9 771	9 594
ATG	3 910	3 812	3 776	3 544	3 521
Restaurangkasino ²	218	216	228	245	208
Folkrörelsernas spel och lotterier ³	3 484	3 021	2 793	2 411	2 426
Totalt	17 299	16 673	16 686	15 971	15 749

1. Lotteriinspektionen redovisar nettospelintäkterna från Svenska Spels BingoLive-hallar åren 2007–2009 under Folkrörelsernas spel och lotterier/Bingo.
2. Svarefrekvensen bland tillfrågade restaurangkasinoanordnare är låg, vilket gör att tillförlitligheten i de uppgifterna är lägre än för övriga aktörer.
3. I Folkrörelsernas spel och lotterier ingår: Bingo, rikslotterier (bl.a. PostkodLotteriet, Folkspel, Miljonlotteriet, A-lotterierna), regionala lotterier, lokala lotterier.

Källa: Lotteriinspektionen. 2011 års värden är preliminära eller uppskattade.

Nettomarknadsandelar internet 2007–2011

Källa: Grafen bygger på Svenska Spels, ATG:s och Folkspels faktiska nettointäkter samt uppskattning av utländska näaktörers nettointäkter. Uppskattningen av utländska näaktörers nettospelintäkter bygger främst på kontinuerliga marknadsundersökningar som genomförs av Svenska Spel.

De tio största spelen i Sverige⁴

Nettospelintäkter, MSEK	2011	2010	2009	2008	2007
Vegas	2 083	2 039	2 081	2 011	1 928
PostkodLotteriet ⁵	1 773	1 590	1 266	961	677
V75	1 726	1 647	1 660	1 490	1 502
Triss	1 640	1 621	1 682	1 682	1 672
Lotto	1 625	1 610	1 585	1 462	1 393
Casino Cosmopol	1 203	1 190	1 198	1 224	1 153
Oddset	813	790	766	704	716
Keno	585	603	626	631	590
Joker	513	496	478	456	437
Dagens Dubbel	428	443	456	478	497

4. Nettospelintäkter, d.v.s. efter utbetalda vinster.

5. Lotteriinspektionen har enbart bruttouppgift för PostkodLotteriet 2011, varför Svenska Spel beräknat nettospelintäkterna efter samma avdrag för utbetalda vinster som 2010, d.v.s. 40 procent.